

СОВЕТ КУРАЛОВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЕРХНЕУСЛОНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЮГАРЫ ОСЛАН
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫЦ
КУРАЛОВО АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

27.05.2019

с. Куралово

КАРАР

54-243

**Югары Ослан муниципаль районы Куралово авыл жирлеге
территориясендә жәмәгать зиратларының эшчәнлеге тәртибен һәм жирләү
урыннарын карап тоту Кагыйдәләрен раслау турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, «Жирләү һәм жирләү эше турында» Федераль закон, Россия Федерациясе баш дәүләт санитар табибының № 84 28.06.2011 ел каары белән расланган «Зиратларны, жирләү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыруга, урнаштыруга һәм карап тотуга гигиена таләпләре» СанПиН 2.2882-11 туры китереп,

**Югары Ослан муниципаль районы Куралово авыл жирлеге
карап чыгарды:**

1. Югары Ослан муниципаль районы Куралово авыл жирлеге территориисендә жәмәгать зиратларының эшчәнлеге тәртибен расларга(1нче күшүмтә).

2. Югары Ослан муниципаль районы Куралово авыл жирлеге территориисендә жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен расларга(2 нче күшүмтә).

3. Элеге каарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында Куралово авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштырырга.

Совет Рәисе урынбасары,
Югары Ослан муниципаль районы
Куралово авыл жирлеге
Башлыгы урынбасары

Г.Г.Маслов

**Югары Ослан муниципаль районы
Куралово авыл жирлеге Советының
27 маенда кабул ителгэн
54-243 номерлы каарына
№ 1 қушымта**

**Югары Ослан муниципаль районы
Куралово авыл жирлеге территориясендэ җәмәгать зиратларының
эшчәнлеге тәртибе.**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Ҙәмәгать зиратлары эшчәнлегенең әлеге тәртибе (алга таба – Тәртип) "Россия Федерациясендэ жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнгән. "Жирләү һәм жирләү эше турында" 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә жирлек территориясендә һәр кешегә аның вафатыннан соң жирләү, аның ихтыяр белдерүен исәпкә алыш, жирлек территориясендә гражданнар өчен әлеге Кагыйдәләр нигезендә жир биләмәсе (жәсәдләр) өчен түләүсез жир кишәрлеке бирү гарантияләнә.

1.2. Гражданнар үзләре Куралово авыл жирлеге Башкарма комитеты белдерүе белән жирләүне оештыра.

1.3. Куралово авыл жирлеге Башкарма комитеты зиратны карап тоту, төзекләндерү һәм төзекләндерү эшләрен башкара.

2. Жирләү тәртибе

2.1. Жирләү-кешенең жәсәден (жәсәдләрен) вафатыннан соң жирләү, аның ихтыяр белдерүен исәпкә алыш, санитария һәм башка таләпләргә каршы килми торган гореф-гадәтләргә туры китереп, йола гамәлләре.

2.2. Авыл жирлеге территориясендә үлгән (үлгән) мәетне күму җәмәгать зиратларында башкарыла:

- Куралово авылы (православие дине)
- Рус Борнашы авылы (православие дине)

2.3. Үлгән (вафат булган) кешене күму ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән паспорт яки шәхесен раслаучы башка документны күрсәтеп бирелгән үлү турындагы таныклык нигезендә башкарыла, ул жирләүне үз өстенә алган кеше тарафыннан башкарыла.

2.4. Ҙәмәгать зиратларында жирләү дин, хәрби, башка гореф-гадәтләрне һәм йолаларны исәпкә алыш башкарылырга мөмкин. Ҙәмәгать зиратларында ялгыз, туган жир биләмәләре (зоналары) аерым жир кишәрлекләре карала. Башка төр күму каралмаган.

2.5. Жәмәгать зиратлары территорияләрендә үлгән кешене күмү өчен бушлай бирелә торган жир участогы күләме жирле үзидарә органы тарафыннан шул ук участокта үлгән ирнең яки янын туганының жирләрен жирләүне гарантияләу өчен билгеләнә.

2.6. Жирләү өчен бушлай бирелә торган жирләрнең күләме:

Жир кишәрлекләре күләме

Күмелү төре	Озынлығы,	Кинлеге,	Мәйданы,	
			M	М
Ялғыз күмүләр	3,5	2,0	7,0	
Туганнар каберлекләре	3,5	4,0	14,0	
Урналар белән прах күмү өчен	0,8	1,1	0,88	
Гайлә күмү	3,5	8,0	28,0	

Ялғыз күмелгән урыннар-жәмәгать зиратлары территориясендә үлгән (вафат булган) кешенең мәетен күмгән вакытта ире, якыннары, туганнары (балалары, уллыкка алынган, уллыкка алучылар, туганнары, оныклары, бабайлары, әбиләре), башка туганнары, законлы вәкилләре яки үлгән (һәлак булган) мәетне күмәргә бурычлы башка затлар жирләү өчен түләүсез бирелә торган урыннар (алга таба-шулай ук үлгән (вафат булган) кешенең мәетен күмәргә бурычлы – жирләүне гамәлгә ашыру бурычын үз өстенә алган зат) туганлық яисә гайлә күмү, шулай ук шәхесләре эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән яки хатыны, якын туганнары, яисә законлы вәкиле булмаган яисә алар жирләүне гамәлгә ашыра алмаган гражданнар турында билгеле булмау.

Туганнарны жирләү-мәрхүмне жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган жирләү урыннары, шул ук урында мәетнең хатыны яки якын туганы күмелүне гарантияләү өчен. Туган жирләү урыннары мәрхүмне жирләгендә, ягъни Башкарма комитетка мөрәжәгать иткән көнне туган жирләү урыны бирү турында гариза белән бирелә.

Гайлә (туганнар) күмелгән урыннар-өч һәм аннан күбрәк үлгән туганнарын күмү өчен. Гайлә (нәсел) жирләү урыннары мәрхүмне жирләгендә дә бирелә.

2.7. Озын яктагы каберләр арасында ара 1 метрдан да ким булмаска тиеш, кыска як буенча — 0,5 метрдан да ким булмаска тиеш. Кабернең озынлығы 2,0 м дан да ким булмаска тиеш, кинлеге — 1,0 м, тирәнлеге — 1,5 м дан да ким булмаска тиеш. Үлгән балаларны күмгән вакытта кабернең күләме кимергә мөмкин.

3. Кабер өстендәге корылмаларны урнаштыру һәм аларны қарап тоту

3.1. Зиратларда кабер өстендә корылмалар (каберлекләр) һәм чардуганнар урнаштыру бары тик бирелгән жириләү урыннары чикләрендә генә рөхсәт ителә. Билгеләнелә торган кабер өсте корылмалары һәм коймалар жириләү урыннары чикләре өчен чыгып торырга яки қуршеләрнекенә керергәт тиеш түгел. Кабер өсте корылмаларының биеклеге 2 метрдан, койма — 1 метрдан артмаска тиеш.

3.2. Кабер өсте корылмаларында (каберлекләр) язулар, чыннан да, бу урында күмелгән үлекләр турындагы белешмәләргә туры килергә тиеш.

3.3. Объектны билгеләнгән тәртиптә кешеләр сәламәтлегенә куркыныч тудыручы тузган дип тану очракларыннан тыш, кабер өсте корылмаларын (каберлекләрне) һәм койманы куллану срокы чикләнми.

3.4. Чоку корылмалары төзелеш нормаларының һәм кагыйдәләрнең тиешле таләпләрен үтәп билгеләнә.

3.5. Гражданнар (оешмалар) тарафыннан билгеләнгән кабер өсте корылмалары (һәйкәлләр, чәчәк түтәлләре h.b.) аларның милке булып тора.

3.6. Авыл жирилеге Башкарма комитеты билгеләнгән кабер өсте корылмалары өчен матди җаваплылык тотмый.

3.7. Кабер өсте корылмасы, күмү өчен карау һәм күмү турында мәгълүматлар булмаганда, соңғылары законда билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип танылырга мөмкин.

4. Зиратларның эш кагыйдәләре

4.1. Зиратлар көн саен ачык.

4.2. Зиратларда күмү көн саен 10.00 сәгатьтән 18.00 сәгатькә кадәр башкарыла.

4.3. Зират территориясендә килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

4.4. Зиратка килүчеләр хокуклы:

- әлеге тәртип таләпләренә туры китереп һәйкәлләрне урнаштыру;
- кабер участогында чәчәкләр утырту;
- гамәлдәге законнарда каралган башка хокуклар.

4.5. Зират территориясендә килүчеләргә тыела:

— авыл жирилеге Башкарма комитетына гражданлык хәле актларын теркәү органнары тарафыннан бирелгән үлем турында танылышыны яисә медицина учреждениесе тарафыннан билгеләнгән рәвештәге документны күрсәтмичә күмүне үз белдекләп башкарырга;

- зиратлардагы һәйкәлләрне, җиһазларны бозарга, территорияне чүпләргә;

- яшел үсентеләрне ватарга, чәчәкләр өзөргә, веноклар җыярга;

- этләрне йөртү, йорт хайваннарын йөртү, кошлар тоту, жиләк-жимеш, гөмбә жыярга;
- грунт казу һәм төзелеш материаллары запасларын калдыру;
- бу урыннарда үз белдеге белән жирләү рөхсәт ителми. Мондый гамәлләр кылган затларга әйләнә-тире мохиткә зыян китергән гамәлләр өчен гамәлдәге законнар чаралары кулланыла;
- зиарат территориясенең жәмәгать тәртибен һәм чисталыгын бозучы башка гамәлләр башкару.

4.6. Әлеге тәртипне бозган өчен гаепле затлар гамәлдәге законнар нигезендә җаваплы.

**Югары Ослан муниципаль районы
Куралово авыл жирлеге Советының
27 маенда кабул ителгэн
54-243 номерлы каарына
№ 2 күшымта**

Югары Ослан муниципаль районы
Куралово авыл жирлеге территориясендэ күмү урыннарын карап тоту
Кагыйдәләре

Жирлэү урыннарын карап тотуның әлеге Кагыйдэлэре (алга таба — Кагыйдэлэр) “Россия Федерацииндэ җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрендэгэе 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендэ эшлэнгэн. «Жирлэү һәм жирлэү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындағы 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендэ, авыл жирлегендэ жирлэү урыннарын тиешле тәртиптэ тотуны тәэммин итү, зиратларны карап тотуга санитар һәм экологик таләпләрне үтәү максатыннан чыгып эшләнә.

1. Жир кишәрлекләрен һәм зиратларны урнаштыруга таләпләр

1.1. Зират территориясе жирләү ысулына бәйсез рәвештә функциональ зоналарга бүленә:

- көрү юлы;
  - күмү урыны;
  - зират периметры буенча саклагыч (яшел) зона.

1.2. Күмү зонасы зиратның төп, функциональ өлеше булып тора. Жәмәгать зираттарында ялғыз күмү, туганнарны күмү, гайлә күмүе һәм мемориаль корылмалар өчен жир кишәрлекләре, шулай ук шәхесләре билгеләнмәгән үлгән кешеләрне күмү өчен жир кишәрлекләре карала.

2. Күмү урыннарын жиһазлау һәм яшелләндөрү

2.1. Жирлэү урыннарын яшеллэндерүү һәм төзекләндерүү гамәлдәге нормалар һәм кагыйдәләр белән башкарылырга тиеш.

2.2. Жирләү урыннарын төзү һәм төзекләндөрү буенча барлық эшләр дә булган агачларның, куакларның һәм үсемлек грунтларының максималь сакланышы белән башкарылырга тиеш.

3. Жирләү урыннарын тоту

3.1. Авыл жирлеге территориясендэ жирлэү урыннарын (зиратларны) тоту авыл жирлеге Башкарма комитетына йөклэнэ.

3.2. Авыл жирлеге Башкарма комитеты тээмин итэргэ тиеш:

- жир кишәрлеген күмү өчен билгелэнгэн норманы үтэү;
- инженерлык җиһазларын, коймаларны, юлларны, зиратларны төзек хэлдэ карап тоту һәм аларны ремонтлау;
- зират территориисендэ яшелләндерү, яшел үсентелэрне карау һәм аларны яңарту;
- зиратларны системалы жыештыру һәм чүпне вакытында чыгару;
- янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтэү;
- санитар нормаларны һәм кагыйдәләрне үтэү;
- чүп жыю өчен контейнер мәйданчыкларын төзекләндерү;

4. Жирлэү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен бозган өчен контроль һәм жаваплылык

4.1. Элеге кагыйдәләрнең үтәлешен тикшереп торалар:

- Авыл жирлеге Башкарма комитеты;
- Россия Федерациясенең гамәлдәге законнарында каралган очракларда башка хезмәтләр.

4.2. Элеге кагыйдәләрне бозуда, шулай ук кабердә (табут) булган эйберләрне һәм кабердә ритуаль атрибутларны урлауда гаепле затлар Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары нигезендә жаваплылыкка тартыла.